

Stanovisko SPPK k zákazu chovu hospodárskych zvierat v kliebkach

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora nesúhlasí s prijatím zákazu chovu hospodárskych zvierat v kliebkach v EÚ. Povinný voľný chov by vyžadoval vysoké ekonomické náklady pre podnikateľské subjekty na zmenu systému chovu a zároveň by priniesol výrazné zvýšenie ceny mäsa a vajec v celej EÚ. V žiadnom prípade nepodporujeme prijímanie zákazu kliebkového chovu v EÚ formou nariadenia. V prípade prijatia odporúčania o zákaze kliebkového chovu na úrovni EÚ, nepodporujeme jeho implementáciu do legislatívy Slovenskej republiky.

Odôvodnenie na príklade hydinárskeho priemyslu:

Pre celú EÚ je dlhodobo charakteristický chov nosníc v kliebkových systémoch. Hlavným dôvodom prechodu z chovov vo voľných výbehoch na halové a najmä kliebkové chovy bola produkcia vajec. Táto zmena sa udiala v šesťdesiatych a sedemdesiatych rokoch 20. storočia:

Do 60 rokov 20. storočia bol chov v bývalom Československu extenzívny, t.j. sliapky sa chovali prevažne na gazdovstvách, ktoré sa špecializovali na produkciu vajec a krdle mali iba pár kusov. Chov hydiny na družstvách bol iba sezónnou záležitosťou. Chovali sa plemená, ktoré mali priemernú znášku iba 100 vajec. Sliapky boli chované v otvorených objektoch s voľným výbehom. Od roku 1961 začali vznikať špecializované farmy na chov nosníc a brojlerov s veľkou kapacitou zvierat, ktoré chovali hydinu celoročne. Zahájila sa šľachtiteľská práca zameraná na nové hybridy s vysokou produkciou a vznikli prvé samostatné šľachtiteľské a rozmnožovacie chovy. Zavádzali sa prvé kliebkové chovy nosníc, kde bola znáška o 26 % vyššia ako v chovoch s voľným výbehom. V sedemdesiatych rokoch minulého storočia nastal výrazný rozmach chovu hydiny vo veľkochovoch. Začali vznikať chovy na výkrm brojlerov ako aj kliebkové chovy nosníc, kde už sliapky znášali 250 ks vajec ročne. Prechod na veľkochovy súvisel s výrazným rozvojom automatizácie a mechanizácie výroby. Hlavnými cieľmi v chovoch hydiny sa stalo zvýšenie efektivity práce a zvyšovanie úžitkovosti pri nízkej konverzii krmiva.

V prípade zmeny systému chovu nosníc by bolo nevyhnutné vystavať nové haly a vymeniť celú technológiu, čo by znamenalo dodatočné ekonomické náklady pre hydinársky priemysel SR vo výške až 50 mil. EUR.

Z pohľadu potravinovej bezpečnosti je najbezpečnejší klietkový chov. Vajcia z klietkových chovov sú najčistejšie, pretože z haly sa hneď presúvajú. Podstielku tvorí slama a hnoj. Vedecké výskumy preukázali u podstielkových chovoch vysoký podiel povrchového znečistenia vajec a tým aj niekoľkonásobne vyšší výskyt patogénnych látok (e-coli, enterokoky atď.). Z podstielkových chovoch je vo výrobných halách vysoký podiel amoniaku a vysoká prašnosť, čo má negatívny dopad na zdravie obslužného personálu a tým pádom aj na nosnice. Voľné výbehy so sebou prinášajú riziko obsahu ťažkých kovov vo vajciach, veľké riziko výskytu vtácej chrípky a zaznamenáva sa u nich najnižšia znáška vajec zo všetkých druhov chovu. Nevýhodou je aj veľká energetická záťaž na iné aktivity ako produkcia vajec a nevyhnutnosť veľkých priestorov. Z výživového hľadiska je pre zloženie vajec dôležité zloženie krmnej zmesi nie spôsob chovu.

V EU ako celku prevláda klietkový chov nosníc z dôvodu, že v klietkovom chove je znáška vajec vyššia ako pri podstielkových chovoch a úhyn nosníc je nižší. Od roku 2012 platí legislatíva pre obohatené klietky, ktorá zlepšila životné podmienky zvierat. V prípade zákazu klietkového chovu sa obávame rizika s nedostatkom vajec v celej EÚ. V SR je dlhodobo spotreba vajec podľa druhov chovu na približne rovnakej úrovni. Spotrebiteľ je citlivý v prvom rade na cenu, potom na veľkosť vajec, potom na krajinu pôvodu a potom ostatné. Vajcia z podstielkových chovov sú drahšie ako klietkové, vajcia z voľných výbehov sú niekoľkonásobne drahšie.